

Bettan Andersson,
damboxningens stora
förgrundsgestalt under
90-talet. Foto: Peter
Jigerström

Boxning skapad av män, för män och kvinnor

*”Min far gatans voltigeur ser jag som din skugga i ringen.
När jag tänder ljuset och tackar Guds Moder efter matchen
står jag åter i gathörnet och sjunger med min fader –
- hans handstans är ljuset som lyser i mörkret när sekonden snör av dig handskarna
och matchen är över.”(1)*

En sång av Edith Piaf är kanske inte det första man tänker på när man hör ordet boxning. För ett tiotal år sedan tänkte man heller inte på boxande kvinnor, utan snarare på boxande män. Det vill jag dock påstå har förändrats till viss del och är under förändring. Allt fler kvinnor väljer att beträda boxningslokalerna (manlig mark), en strävan mot jämlikhet i ett idrottsligt sammanhang, vill jag kalla det.

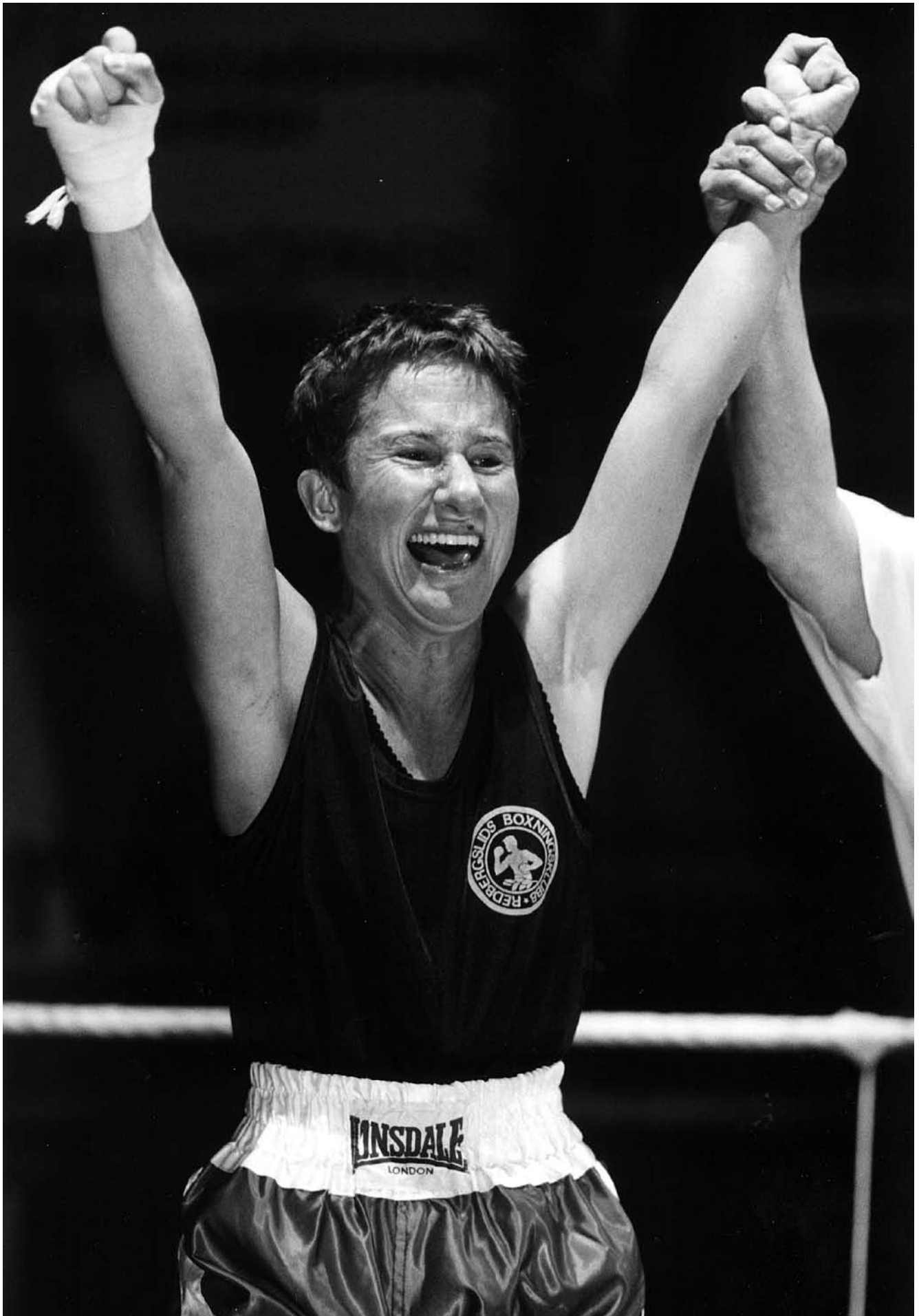
ANNIKA SKOGLÖV
SKOGLUNDSSKOLAN
I SURAHAMMAR

Boxning – en manlig värld. Knytnävs-kamp, eller boxning som det heter i den moderna sportvärlden, är en kamp mellan två personer efter förutbestämda regler, genom stötar och slag med handskbeklädda händer (2). En sport som kräver god kondition, styrka, reflexer och rörlighet. Det krävs även andra typer av egenskaper som ”mod”, att våga slå och att våga bli slagen. Vid boxning utsätts alltså kroppen för hård fysisk belastning, där det grundläggande målet med en boxningsmatch är att vinna, och vinner gör man genom att få in så många slag som möjligt på sin motståndare, samtidigt som man själv undviker att bli träffad. Märta Appelqvist skriver i sin uppsats ”Pionjärer Kvinnlig boxning på 90-talet”, att den fysiska kampen är i det genuskontrakt som råder, ett manlig domän:

”Sagor, myter, actionfilmer och serietidningar handlar inte sällan om män i närkamp; kvinnor är något de försvarar eller kämpar om. Även i verkliga livet, från skolgårdens slagsmål till bråk mellan vuxna, är vi bekanta med mannen som mäter sitt värde i närkamp. En man som slår blir därför inte omanlig – honom känner vi igen.

Men en kvinna som slår är en anomali (en avvikelse). Henne känner vi inte igen; hon riskerar att kallas okvinnlig ... Därför har kvinnor, genom isärhållandets tabu och det hierarkiska synsättet som gör mannen till norm, länge definierats som ”det svaga könet”. (3)

Dessa föreställningar var mer tydliga då boxningen lanserades i Sverige i början av 1900-talet. Visst finns det föreställningar om det mesta här i världen, men eftersom damboxningen ännu är en ganska ung sport är föreställningarna kanske (?) ännu mer tydliga och dominanta. Föreställningarna kommer bland annat från tidigare manliga boxare, menar Tommy Torstensson, generalsekreterare på Svenska Boxningsförbundet (4). Det är just föreställningar om de kvinnliga boxarna som stoppat upp och bromsat damboxningens utveckling, även om Sverige ses som det ledande landet för damboxningens utveckling Eva Olofsson skriver i ”Har kvinnorna en sportslig chans?” att idrotten är en aktivitet som är skapad av män för män. Men genom kvinnors fortsatta delaktighet inom olika idrotter ges förmodligen ett bidrag till kvinnans frigörelse både inom idrotten och genom idrot-

Allt fler unga tjejer söker sig till boxningen, som ger allsidig bra träning.
Foto: Peter Jigerström

ten. Olofsson menar att kvinnors delaktighet i idrottens historia i stor utsträckning haft en likartad utveckling med kvinnors generella villkor i samhället. Men inom idrotten har kvinnors deltagande och erkännande skett med en påtaglig tidsförskjutning jämfört med samhället i stort. Olofsson tycker att idrottsrörelsen mer är en mansrörelse, just för att männen besitter makten, med kontroll över kvinnors idrottsutövande. Detta medför att männen ges rätt att definiera vad som är det riktiga idrottsliga beteendet. Kvinnors idrottsutövande underordnas männens och värderas därmed lägre vilket medför sämre materiella villkor, skriver Olofsson (5). Damboxningen är här ett tydligt exempel på en sådan utveckling. Förbudet mot kvinnliga boxare upphävdes så sent som 1988, då första kvinna sökte och fick startbok. Damboxningens utveckling från 1988 och fram tills idag har dock gått fort, från förbud till Dam-VM (nov. 2001) på ungefär 13 år. Damboxarna har under utvecklingens gång dock stött på motgångar i form av bland annat införande av regler (t.ex. mammografi och graviditetstest före

match) vilket försvårar situationen för damboxarna.

Damboxningen tar form. Männen har mer eller mindre haft en ledande position inom boxningssporten fram till 1990-talet. Den 19 april 1988 bröts så trenden, och ett historiskt datum för svensk boxningshistoria skrevs. För första gången möttes två kvinnor i ringen under godkända och regel-mässigt bedömda förhållanden (6). Arrangörer var Redbergslids BK, vilket förklarats med att klubbens första seriöst satsande kvinna, Bettan Andersson, fått startbok (Nr K 1). Bettan Andersson tog också hem den historiska segern mot Agneta Bise som tävlade för BK Puma. Hon var den andra kvinnan att få startbok. Fram till 1988 upprätthöll Svenska Boxningsförbundet (SBF) "isärhållandets tabu" på formell väg, vilket innebar att kvinnor var förbjudna att söka startbok och därmed gå riktiga matcher. Kvinnor fick dock gå diplommatcher – uppvisningsmatcher där domarna inte räknar antalet träffar utan bedömer fotarbete, slagteknik och förmåga att ducka och skydda sig. Styrkan är alltså inte det

viktiga i diplommatcher var på det tilläts att kvinnor och män möttes i sådana matcher, detta är dock inte tillåtet längre.

Motståndet var stort men hjälpen kom från förbundets egna läkarkommitté. De konstaterade att de anatomiska riskerna inte var större för kvinnor än för män. Förbudet hävdes, men motståndet fanns kvar. Det handlar om värderingar som att damboxning är okvinnligt och estetiskt motbjudande. Det fanns inte längre formella hinder, utan bara informella, menar Tommy Torstensson.

Bettan Andersson. Bettan Andersson var inte bara den första kvinnan i Sverige som tilläts tävla, utan den första kvinnan i världen. Hon har sedan dess ständigt drivit en kamp för att höja damboxningens status även internationellt. Björn Rosengren skriver i tidskriften Boxning, att boxningsledningen i Sverige inte ska avgöra huruvida det skulle vara estetisk motbjudande med damboxning eller inte. Rosengren opponerade sig starkt mot amatörboxningens världsorganisation, AIBA, som vid en kongress november

1990 i Sydney tog en rad beslut mot kvinnlig boxning. Rosengren menade att man kan inte skära bort halva jordens befolkning från rätten att utöva boxningssporten, ett sådant beslut måste upphävas (7). 1993 fick dock AIBA bakslag då boxningsförbundet i USA tvingades tillåta kvinnlig matchboxning efter en rättslig prövning. Följande årsskifte 1993-1994 gav AIBA nya direktiv och regler gällande damboxningen. Diplommatcher och matchsparring mellan män och kvinnor förbjöds med motiveringen; män var rädda för att träffa kvinnors bröst vilket kunde leda till fler slag mot huvudet och det kunde vara direkt farligt för kvinnorna. SBF valde att följa reglerna.

1994 genomfördes det första nationella mästerskapet för damer då Dam-SM avgjordes på Ullevi, Göteborg. 17-åriga Frida Emanuelsson blev där historisk genom att bli världens första kvinnliga mästarinna (8). På hösten 1995 var det Bettan Anderssons tur igen, först genom att bli den första kvinnan med en startbok i världen och sedan historisk på nytt som första kvinnan att bli invald i SBF:s styrelse (9). Damboxarna fortsätter sin strävan framåt och i och med det mot nya tävlingar. 1996 genomfördes första nordiska mästerskapet i Köping. Samtidigt med framgångarna växer motståndet mot damboxningen skriver Robert Ludwig i en rapport från AIBS:s medicinska kommitté i Boxning (10). Motståndet kommer tyvärr även från den medicinska kommissionen. Allt fler länder inför konstiga regler, som till exempel Italien som vid denna tidpunkt krävde mammografi samt graviditetstest före match vilket försvårade det hela för damboxarna. Den 28-30 mars 1997 bestämde AIBA:s medicinska kommitté att damboxning ska bedrivas efter samma regler som herrboxning med undantaget 3x2 minuters ronder (män 4x2). AIBS:s önskar också negativ graviditetstest före varje match och ett friskhetsintyg från gynekolog vid första startboksundersökningen. Som ny viktklass föreslogs 44 kg (11).

Damlandskamp. Söndagen den 4 maj 1997 avgjordes historiens första damlandskamp i boxning då mötet mellan Sverige - Kanada arrangerades av RBK/SBF i nordstan i Göteborg. Landskampen lanserades som ett PR-arrangemang med ringen placerad i mitten av köpcentrats stora inomhustorg. Arrangemanget sågs som ett suveränt

	Stämmer helt	Stämmer i stort sett	Stämmer knappast	Stämmer inte alls	Ej svarat
Det är en allsidig träning – kondition, reflexer och styrka	49	3	0	0	0
Jag lär mig självförsvar genom boxningen och får därigenom bättre självförtroende	19	28	4	1	0
Det är roligt	46	6	0	0	0
Social samhörighet	29	22	1	0	0
Jag får en snygg kropp av träningen, därför boxas jag	2	23	17	10	0
Behärskning och tankearbete, utgör en stor del av boxningen	36	15	1	0	0
Jag boxas för att bryta de traditionella könsrollerna	0	10	23	19	0
Ett av mina mål med att boxas är att bli svensk-/europa-/världsmästare	30	15	3	3	1

Tabell 1 visar vad kvinnorna själva tycker om att boxas

framsteg för damboxning på grund av all publicitet. Sverige förlorade dock med 3-5 (12).

Ekonomisk motstånd. Vid SBF:s styrelsemöte i februari 2000 fördes en hård debatt rörande satsningen på damernas deltagande vid det årets Europa-Cup (Dam-EM) i Frankrike i april. På grund av dålig ekonomi röstade majoriteten att inte lägga några pengar till damernas Europa-Cup. Det innebar dock inte att de inte alls fick åka, utan snarare att andra vägar än direktfinansiering från SBF:s budget måste sökas (13). I och med detta beslut avgick Bettan Andersson omedelbart med förklaringen att hon inte kunde sitta kvar i en styrelse som så uppenbart argumenterade emot damboxningen (14).

Enkät. Denna artikel stödjer sig bland annat på den enkät som under vårterminen 2001 skickades ut till samtliga svenska kvinnliga boxare som sökt och fått tävlingslicens. Vilket i maj 2001 var 59 stycken, av dessa har 52 svarat på enkäten. Enkäten, resultatet och diskussionen runt resultatet finns i sin helhet vid Idrottshögskolans bibliotek i Stockholm. "3X2 Kvinnliga boxares inställning till sin sport" Annika Skoglöf.

Antal licensierade damboxare. Antal kvinnor som i maj 2001 hade licens var 77 stycken, av dessa var 59 stycken aktiva, så har det dock inte sett ut hela tiden. Tommy Torstensson, generalsekreterare vid SBF, ger följande siffror gällande damboxningen. 1988 fick 8 kvinnor startbok. Det antalet varade fram till 1994 då sammanlagt 24 kvinnor sökte och fick startbok. Denna

lavinartade ökning tror Torstensson bottnar i reklamfilmen "Rexona", som visades i TV4. Reklamfilmen visade boxande tjejer som efter ett stenhårt träningspass använde sig av deodoranten "Rexona". Från 1995 fram till idag har ungefär 7-8 kvinnor per år sökt och fått startbok.

Boxning i unga år. Studien visar att kvinnorna har kommit i kontakt med boxningen i unga år, 18-19 år, vilket är ett mönster som liknar männens. Intresset för boxning kommer dock inte från några familjemedlem, utan har vuxits fram genom kompisar eller media i viss utsträckning.

Damboxning – ingen arbetarsport. Det är vanligt att man betraktar boxning som en arbetarsport, speciellt under 1920- och 1930-talen. Boxningen var då en fattigsport, med delvis trasiga sociala bakgrunder. Denna studie tyder inte alls på att kvinnorna skulle komma från några trasiga sociala bakgrunder, då 19 av 52 studerar eller har studerat vid universitet eller högskola. 28 av 52 har genomgått 3-4-årigt gymnasium. Två personer studerar vid folkhögskola och två personer är så unga att de inte gått ut grundskolan ännu.

Invandrarbakgrund – ovanligt? I och med andra världskrigets omvälvningar i Europa kom åtskilliga flyktingar med boxningsintresse till Sverige, skriver Hellspong. Antalet utlänningar med vistelsetillstånd steg från 28 477 år 1943 till 94 069 år 1945. År 1970 var 209 282 utlänningar arbetsanslösta, 1975 250 535. Med denna stegring av invandringen har antalet utlänningar i de svenska boxningsklubbarnas loka-

ler vuxit. 1972 uppgick de utländska namnen på boxningsklubbarnas medlemslistor till drygt 25%, där de finska namnen dominerade och därnäst de jugoslaviska. Undersökningen visade att 9,6% av damboxarna är uppväxta i ett annat land än Sverige. Enligt SCB är det idag 11,3% av svenska befolkningen som är födda i ett annat land än Sverige. 20% av befolkningen har invandrabakgrund, det vill säga är själva födda i ett annat land eller har en mamma eller pappa som är född i ett annat land än Sverige. Av boxarna är det 26,9% som har invandrabakgrund. Det som är värt att ta med när man talar om invandrabakgrund är att känslan av att vara invandrare kan kännas väldigt avlägsen. En kvinna skrev i enkäten att hon inte kände sig eller räknade sig till gruppen med invandrabakgrund, men att hon statistiskt räknas till den gruppen eftersom hennes mamma kom till Sverige som barn. I media görs inte sällan reportage där invandrare medverkar i boxnings-sammanhang vilket kan ge en bild av att boxningen mestadels rekryterar människor med invandrabakgrund, denna undersökning om damboxare ger dock en annan bild.

Rexona. Rekryteringen bland annat skett genom media och skola. Enligt Tommy Torstensson sökte sig för några år sedan många kvinnor till boxningslokalerna efter att ha sett reklamfilmen "Rexona". I reklamfilmen ser man två kvinnor träna ett stenhårt boxningspass i en rå och tuff industrilokal av New York-modell var på de efter träningen duschar och sveper in sig i ett mjukt deodorantdoftande moln. Från krigare till skönhet med Rexona! Damboxningen ligger lite i tiden, som kvinna kan du få en blandning mellan det hårda (boxningen i sig) och det mjuka (egenskap som ofta förknippas med det kvinnliga). Tabell 1 visar vad kvinnorna själva tycker om att boxas. Tabellen visar att flertalet av de flesta kvinnorna tycker att boxning är en allsidig träning.

Traditionella könsrollerna. Olofsson skriver att idrotten är en aktivitet som är skapad av män och för män, men genom att kvinnor tar större plats inom olika idrotter ges förmodligen ett bidrag till kvinnans frigörelse både inom idrotten och genom idrotten. Boxningen är här ett mycket bra exempel på det. Boxningen är, traditionellt sett, en manlig sport på grund av dess råhet i knytnävskamp, där egenskaper

	Stämmer helt	Stämmer i stort sett	Stämmer knappast	Stämmer inte alls	Ej svarat
Det finns en tydlig beröringspunkt mellan damboxning och feminism	5	5	29	9	4
Damboxare är okvinnliga och "manhaftiga"	0	0	9	42	0
Kvinnor har en annan fysik än män som inte lämpar sig för boxning	0	1	11	39	1
Det är emot naturen att kvinnor boxas	0	0	3	49	0
Det är vanligt att kvinnor som boxas är lesbiska	0	1	19	32	0
Kvinnor får gärna träna boxning, men de har inget i ringen att göra	0	0	3	49	0
Damboxning kan vara en sexig underhållning	1	0	14	37	0

Tabell 2 visar kvinnornas ställningstagande vid följande påstående om kvinnor och boxning

Antal boxare	Föreställning
5	Jag har aldrig stött på/hört några föreställningar om damboxare
21	Det finns en tydlig beröringspunkt mellan damboxningen och feminism
34	Damboxare är okvinnliga och "manhaftiga"
22	Kvinnor har en annan fysik än män som inte lämpar sig för boxning
29	Det är emot naturen att kvinnor boxas
19	Det är vanligt att kvinnor som boxas är lesbiska
37	Kvinnor får gärna träna boxning, men de har inget i ringen att göra
12	Damboxning kan vara en sexig underhållning
6	Annat:

Andra föreställningar som angavs var: det är fäntigt, kvinnor har lägre smärttröskel, det är sött med "cat fights", kvinnor ska skydda sina vackra ansikten och inte slås.

Tabell 3 visar vilka föreställningar de kvinnliga boxarna själv stött på inom sin sport

som "mod", att våga slå och att våga bli slagen är mycket viktig. Genom att man som kvinna väljer en sådan sport som innebär slag mot annan person, är man som den kvinnan avvikande. Väljer man då som kvinna att boxas har man också tagit ett steg mot kvinnans frigörelse tycker jag. Undersökningen tyder dock på att flertalet av kvinnorna 81% inte boxas för att bryta de traditionella könsrollerna. 19% av kvinnorna menar dock att det i stort sett stämmer.

Jämlikhet inom idrotten. Jag vill mena att dessa 52 kvinnor som valt att träda in i boxningslokalen borde ha varit medvetna om sitt steg över tröskeln, in i en "manlig värld". En strävan mot jämlikheten i ett idrottsligt sammanhang, vilket faktiskt kan ses som en feministisk handling. Jag vill därmed påstå att det faktiskt finns en tydlig beröringspunkt mellan damboxningen och feminism, även om studien visar att det bara är 19% som instämmer helt eller i stort sett gällande damboxning och feminism.

Undersökningen visar också att 19% av kvinnorna har som mål med

sin boxning att bryta de traditionella könsrollerna. Dessa 52 boxande kvinnor bryter mot vad stereotypen av hur en kvinna "ska" se ut och vara idag. Birgitta Fagrell skriver i sin doktorsavhandling, *De små konstruktörerna*, att det kvinnliga regelmässigt ansetts såsom det sämre eller avvikande (15). Kvinnligheten är irrationell och har blivit en metafor för det orena. Kvinnan ska också stå för det vårdande där livskraften inplanteras. Att boxas ses inte som en vårdande handling vill jag påstå. Som boxare får du heller inte vara irrationell tvärtom bör du kanske vara rationell i tanke och handling.

Föreställningar om damboxare. Studien visar klart och tydligt att det finns ett flertal starka föreställningar om damboxare. Se tabell 2 och 3. Även majoriteten, 90%, av damboxarna menar att det någon gång själva stött på föreställningar inom deras sport, beträffande kvinnor som boxas. Varför finns då dessa föreställningar? Tommy Torstensson menar att föreställningar ofta bottenar i okunskap från talaren. Denne är i detta fall ofta en äldre manlig boxare som saknar argument mot dam-

boxningen utan tycker för tyckandets skull, helt enkelt ett gammalt revirtänkande från männens sida. Revirtänkandet kan möjligen böttna i att det faktiskt vore enklare om kvinnorna höll sig borta från boxningslokalerna. Fler kvinnor till boxningslokalerna ger mindre utrymme för männen. Fler kvinnor i boxningsklubbar gör att budgeten måste delas mellan kvinnorna och männen. Föreställningarna kan också handla om missriktad omsorg, menar Torstensson. Som att slag mot bröstet skulle vara farligt och göra ont. Det är sant att ett slag mot bröstet skulle göra ont, men i boxningen hålls armarna i en sådan position att risken för att bli träffad på bröstet är väldigt liten.

Kvinnliga utövare. Olofsson menar att det inte finns någon kvinnlig idrott utan bara kvinnliga utövare i manlig idrott. Jag skulle här vilja säga att boxningssporten är ett tydligt exempel på detta, men också att damboxarna har goda förutsättningar att få boxningssporten till att även bli en kvinnlig sport. Mestadels på grund av att det är en individuell sport. För att komma tillbaka till Dam-EM som nekades ekonomisk hjälp av styrelsen i SBF. Resan till Frankrike blev trots det av, den ekonomiska hjälpen kom från annat håll bland annat från privatpersoner. Denna sponsring från bland annat privatpersoner är kanske lättare att få då det handlar om en individuell sport jämfört med en lagsport. Bland annat för att sponsorererna kanske känner damboxaren ifråga eller hyser stort engagemang för damboxningen i allmänhet.

Detta system av hur framgångarna ser ut kontra om det är en individuell sport eller lagsport tycks kännas igen från andra sporter. Det finns ett antal framgångsrika idrottskvinnor i Sverige, bland annat Magdalena Forsberg, Anja Persson, Kajsa Bergqvist och Annika Sörenstam för att nämna några. Däremot är inte framgångarna speciellt stora i damlagidrotterna. Varför är då inte kvinnorna speciellt framgångsrika i t.ex. fotboll och ishockey. Det är lätt att säga här att de helt enkelt inte är tillräckligt bra. Men varför är de inte så bra? Kan det bero på att de inte tränar tillräckligt mycket, vilket i sin tur beror på att de pengar de tjänar på fotbollen eller ishockeyn inte är tillräckligt och de måste därför ha ett arbete på sidan om. Skulle det

istället ges mer pengar till lagidrottande kvinnor skulle troligtvis fler framgångar komma. Det är klart det finns bra framgångar inom damlagidrotten också, handbollen för att ta ett exempel, inte att förglömma.

Feminism. Märta Appelqvist skriver i *Pionjärer. Kvinnlig boxning på 90-talet*, att damboxarna inte såg någon koppling mellan feminism och damboxning. Det har visat sig i undersökningen att det inte är en helt ovanlig föreställning, 40% av damboxarna uppger att det någon gång har själv stött på den föreställningen. 19% av dem tycker också att det stämmer helt eller i stort sett. Varför är då kopplingen mellan feminism och damboxning så pass vanlig som föreställning. Det känns tyvärr inte helt fel att påstå att ordet feminist har fått lite av en negativ klang. Appelqvists undersökning visar också att det som förena nästan alla damboxare var att sporten var udda. Även om damboxning idag är mycket vanligare är det fortfarande en relativt ny sport för kvinnor. Just för att den är ny, kanske den också ses som udda. Kvinnor som väljer en sport som boxning kan möjligen ses som lite modigare och mer framåt. Är man då som kvinnor mer framåt, är det kanske lätt att tro att man också måste vara en stark förespråkare för att kvinnor och män ska vara jämställda socialt, ekonomisk och juridiskt (= feminist?). Vilket jag hoppas på att alla människor borde vara. Problemet handlar egentligen om att människor har olika definition av vad begreppet feminist står för. Det är heller inte helt ovanligt att begreppet feminist får en negativ framställning i media. Är man då en person som inte är speciellt positivt inställd till damboxning är det kanske lätt att på ett negativt sätt dra paralleller mellan damboxning och feminism.

Skapad av män, för män och kvinnor.

Den hierarkiska karaktären i boxningssporten är tydlig idag, men det som talar för en förbättring är att boxningen är en individuell sport, som tidigare diskuterats. Samt att det finns ett flertal mycket "starka" kvinnor inom sporten som har kämpat för att nå dit damboxningen är idag. Det finns även ett flertal män som arbetar för damboxningen, om dessa grupper fortsätter att tillsammans arbeta på damsidan, kan boxningen bli en sport *skapad av män, för män och kvinnor*.

Käll- och litteraturliste

Otryckta källor

(4) Tommy Torstensson, generalsekreterare på Svenska Boxningsförbundet. Intervju 2001-02-26.

Tryckta källor

- (14) Andersson Bettan, "Jag hade inget val!", *Boxning* 26 (2000:2).
- (9) Författare okänd, "Nya namn i SBF-styrelsen", *Boxning* 21 (1995:5).
- (6) Författare okänd, "Bettan vann historisk debut", *Boxning* 3 (1988:3).
- (8) Johansson Olof, Dam-SM i Göteborg, *Boxning* 20 (1994:6).
- (13) Johansson, "Bettan avgick som vice ordförande!", *Boxning* 26 (2000:2).
- (11) Ludwig Robert, "Rapport från AIBS:s medicinska kommitté", *Boxning* 21 (1996:6).
- (7) Ludwig Robert, "Rapport från medicinska kommittén", *Boxning* 22 (1997:2).
- (12) Stenmark Teddy/Johansson Olof, "Boxningsfest i Göteborg när historiens första damlandskamp avgjordes", *Boxning* 22 (1997:3).

Litteratur

- (3) Appelqvist Märta, *Pionjärer. Kvinnlig boxning på 90-talet*. Institutet för folklivsforskning, Stockholms universitet (Stockholm 1994).
- (1) Dickson Walter, *Vad är boxning? Eleganter och sluggers – en stilstudie*, Symposion Bokförlaget, (Stockholm 1982).
- (15) Fagrell Birgitta, *De små konstruktörerna*, Lärarhögskolan i Stockholm (diss. Stockholm 2000).
- (2) Hellspong Mats, *Boxningssporten i Sverige. En studie i idrottens kulturmiljö*, Nordiska Museet, (Stockholm 1982).
- (5) Olofsson Eva, *Har kvinnorna en sportslig chans? Den svenska idrottsrörelsen och kvinnorna under 1900-talet* Pedagogiska institutionen, Umeå universitet (diss. Umeå 1989).

Läsa vidare

- Hirdman Yvonne, "Genussystemet – reflektioner kring kvinnors sociala underordning", hämtat ur textkompendium *Genus i historisk forskning*. (Historiska institutionen vid Stockholms Universitet 1998).
- Hirdman Yvonne, "Genussystemet – reflektioner kring kvinnors sociala underordning", hämtat ur textkompendium *Genus i historisk forskning*. (Historiska institutionen vid Stockholms Universitet 1998).
- Andersson Bettan, "Vår erfarenhet är efterfrågad", *Boxning* 21 (1996:2).
- Hirdman Yvonne, "Genussystemet – reflektioner kring kvinnors sociala underordning", hämtat ur textkompendium *Genus i historisk forskning*. (Historiska institutionen vid Stockholms Universitet 1998).
- Hirdman Yvonne, *Kontrakt i kris*, Carlssons bokförlag, (Stockholm 1992).